

כאן ועכשיו

פיתוח חקר ופיתוח אקדמי

הריגה בשוגג של שלושה חטופים

המלחמה מזמנת לנו אירועים, שעלינו לעצור לידם כמסגרת, לנתחם וללמוד מהם לעתיד. עליך כמפקד מוטלת האחריות לתווך את האירוע הללו לחיילך באופן שיחזק את עמידתם במשימה, את רוח הלחימה שלהם ואת פעולתם בהתאם לערכי צה"ל.

הצג את עיקרי האירוע:

ביום שישי ג' בטבת תשפ"ד, 15 בדצמבר, 2023 פורסם דבר מותם של שלושה אזרחים ישראלים שנחטפו לעזה ונהרגו בשוגג בידי כוחות צה"ל. החטופים, יותם חיים, אלון שמריז וסאמר טלאקה נמלטו מידי חמאס וזוהו כאיום על ידי הכוחות בשטח. האירוע מתוארך לעומק במטרה להבין את השתלשלות האירועים ולמנוע את הישנותם של מקרים דומים בעתיד.

הרמטכ"ל התייחס לאירוע ואמר בהצהרתו:

"אני נכנס לראשו של הלוחם בשג'עיה, אחרי ימים של לחימה קשה, היתקלויות מטווחים קצרים, מפגש עם מחבלים לבושים בבגדים אזרחיים המגיעים בדרכי הונאה שונות. הוא חייב להיות ערני ודרך לכל איום. החלטה בשביר של שניה, עלולה לעלות בחיים או במוות. אני חושב ששלושת החטופים עשו הכל בכדי שאנחנו נבין – הם נעו ללא חולצות כדי שלא נחשוד במטען לגופם ואחזו בבד לבן כדי שאנחנו נבין. הירי בחטופים בוצע בניגוד להוראות הפתיחה באש. אסור לירות על מי שמרים דגל לבן ומבקש להיכנע. אך הירי הזה בוצע במהלך לחימה ובתנאי לחץ".

דגשים לסיכום מפקד:

• צה"ל פועל על-פי מצפן ערכי חד המלווה אותו מיום הקמתו. אנו נחושים במלחמתנו ולא מהססים לבצע את משימתנו ולפגוע באויב. מרגע שהאויב מרים את ידיו, מניף דגל לבן ומבקש להיכנע, אסור לנו לפגוע בו – זוהי לא דרכנו.

• הלחימה ברצועת עזה קשה ומורכבת. שטח צפוף ורווי סכנות, היתקלויות רבות מטווח קצר, מחבלים המסווים עצמם בלבוש אזרחי, פעולות הונאה שנועדו למשוך את צה"ל לתוך מארבים ובתים ממולכדים ועוד. בלחימה עלינו לפעול באחריות ובמקצועיות.

• בשדה הקרב, הפקודות והנהלים מכתבים לנו כללים ברורים של 'עשה ואל תעשה', ומהווים עוגן שעליו אנו נשענים. כללים אלו, ובתוכם כללי הפתיחה באש, מסייעים לנו לקבל החלטות נכונות בזמן אמת ומבטיחים שנפעל באופן מקצועי, בהתאם לערכי צה"ל. בשגרה ובחירום חובתנו להשתמש בנשק כשיש בכך צורך, אך עלינו לוודא שאנחנו עושים זאת בדרכי הראויה.

• בשבוע האחרון ראינו מחבלים רבים שנכנעו בפני כוחות צה"ל. הכוחות פעלו במקצועיות, וידאו שלא נשקפת להם סכנה מהנכנעים, עצרו אותם לחקירה וכך גם השיגו מודיעין חיוני שהציל חיים.

• במלחמה בה יש איום מתמיד על הכוחות לוחמים עשויים לטעות. צה"ל מחויב לפעול במקצועיות, מתוך אחריות לחיי אדם ולתחקר עד תום כל תקלה כדי להבטיח שלא תישנה. כחיילים בצה"ל עלינו ללמוד את פרטי המקרה, להבין על השלכותיו לגבינו ולחדד את הפקודות והנהלים.

• למרות האירוע הקשה נזכור את מטרותנו במלחמה: לפגוע ביכולותיהם של ארגוני הטרור בעזה וליצור את התנאים להשבת החטופים. דווקא לאור מקרים מצערים כאלו נתאחד סביב המטרות הללו ונפעל מתוך שליחות, אחריות ומקצועיות.

כאן ועכשיו

שיתוף מפקד עם נשאים אקטואליים

